Motion

1982/83: 1245

Per Israelsson

Bevarande av produktionsnivån för svensk läderskotillverkning

Tillgången till konsumtionsvaror i Sverige är god under fredsförhållanden. Det finns ett stort utbud i affärerna av både nödvändiga och mindre nödvändiga varor. Många av våra konsumtionsvaror är importerade eller har betydande importinnehåll. Det gör att varuutbudet snabbt skulle komma att ändras om vi blev avspärrade. För ett sådant läge finns en viss beredskap. Beredskapen måste i första hand avse våra viktigaste nödvändighetsvaror. En beredskap för en grundläggande försörjning med sådana varor vid en avspärrning faller under landets ekonomiska försvar.

Vid riksdagens beslut om totalförsvarets fortsatta utveckling (FöU 1981/82: 18) ingick i motivtexten bl. a. följande:

Det ekonomiska försvaret skall trygga nödvändig försörjning under krigsförhållanden och i situationer när krig eller konflikter utanför Sverige hotar vårt oberoende och stör försörjningen. Den fredstida standarden måste då sänkas avsevärt. Stora uppoffringar blir nödvändiga för den enskilda människan, men sådana varor och tjänster som är nödvändiga för individens överlevnad och samhällets funktion måste finnas tillgängliga.

Sådana nödvändighetsvaror är livsmedel, kläder och skor. I denna motion tar jag upp skoförsörjningen.

Den svenska skoindustrin, som ännu under det första årtiondet efter andra världskriget försåg landet med skor, är i dag i det närmaste utslagen. Orsaken till denna utveckling är den ökade importen av billiga skor av lägre kvalitet, vilka kommit att betraktas som engångsartiklar. De svensktillverkade kvalitetsskorna, som höll i många år och som kunde repareras av skomakare, är nästan borta. Nästan borta är för övrigt också skomakarna och med dem yrkeskunskapen att laga skor.

Det är emellertid ett nationellt beredskapsintresse att den svenska läderskotillverkningen inte helt utplånas. Att uppehålla ekonomisk försvarsberedskap genom lagring har blivit allt kostsammare. Det bästa torde därför vara att kombinera viss lagring med löpande tillverkning. Skall så kunna ske måste både råvaruförsörjning, teknisk utrustning och inte minst yrkeskunnande på området upprätthållas.

Örebro-Kumlaregionen inom Örebro län var länge Sveriges skocentrum. Här fanns flertalet av landets skofabriker. I dag är den sista skofabriken nedlagd i Örebro och den skotillverkning som finns kvar i Kumla är hotad till sin existens. Den tillverkar i dag huvudsakligen skyddsskor och vissa typer av barnskor. Inom Örebro län finns det bara ca 360 anställda kvar som är sysselsatta inom skotillverkning. Inom ledningen för den kvarvarande skoin-

dustrin är man orolig inför framtiden. Man försöker, trots sitt tillbakapressade läge, hålla de anställda och därmed yrkeskunnandet kvar så länge som möjligt. Men om inga åtgärder sätts in inom den allra närmaste tiden riskeras nedläggning och total utplåning inom ett par år.

Våren 1977 fastlade riksdagen mål för försörjningsberedskapen på läderområdet. I vad gäller skor fastlades en nivå på 2 miljoner par läderskor som skulle säkerställas av staten men att en nivå på 2,5 miljoner par läderskor per år skulle eftersträvas. De närmaste åren efter detta beslut har nivån kunnat hållas vid 2 miljoner. Hur det är i dag har jag inga exakta uppgifter om, men tillverkare anser att nivån kanske fortfarande ligger kring 2 miljoner om alla skotyper räknas in. Men risken är att denna nivå snabbt kan komma att sjunka och att både den tekniska utrustningen och det yrkeskunnande som behövs för att kunna tillverka bra läderskor skingras. Det är en allvarlig utveckling både från beredskaps- och från sysselsättningssynpunkt. Därför krävs snara åtgärder för att säkra beredskapen inom den svenska skotillverkningen.

Den utredning och de förslag som skodelegationen lade fram till regeringen år 1978 och den på dessa förslag grundade propositionen om åtgärder för försörjningsberedskapen på skoområdet (prop. 1978/79: 60) som föranledde riksdagens beslut enligt NU 1978/79: 18, torde i dag väsentligen vara överspelade av utvecklingen. Som ett alliansfritt land måste Sverige kunna förbehålla sig att vidta erforderliga åtgärder för att uppehålla sin beredskap i fråga om läderskor. Problemen på skoområdet är likartade med dem inom tekoområdet. På detta område har regeringen aviserat en proposition. Vad som behövs för skoområdet är att utvecklingen där snabbt ses över och att även där läggs förslag av innebörd att minst den nivå som beslutades år 1977 uppehålls.

Mot bakgrund av det anförda yrkar jag

att riksdagen hos regeringen begär åtgärder för att varaktigt säkra 1977 års försörjningsberedskapsmål som innebär en inhemsk produktion av 2,0–2,5 miljoner par läderskor per år och att hänsyn härvid tas till sysselsättningen inom Örebro-Kumlaregionen.

Stockholm den 25 januari 1983

PER ISRAELSSON (vpk)

Printed in Sweden, Graphic Systems AB, Gbg 1983